

Principis Fonamentals de l'Ordenament Jurídic de la Unió Europea

Codi: 40892
Crèdits: 15

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313791 Integració Europea	OT	0	1

Professor/a de contacte

Nom: Montserrat Pi Llorens

Correu electrònic: Montserrat.Pi@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisits

No s'exigeixen.

Objectius

L'objectiu d'aquest mòdul és l'estudi dels principis i l'estructura fonamental de l'ordenament jurídic de la Unió Europea. En concret:

- el coneixement de la jurisprudència recent del Tribunal de Justícia de la Unió Europea sobre principis i estructura de l'ordenament jurídic de la UE
- el coneixement de la jurisprudència dels alts tribunals dels Estats membres sobre principis i estructura de l'ordenament jurídic de la UE
- el coneixement de la pràctica recent de les institucions europees sobre principis i estructura de l'ordenament jurídic de la UE
- el coneixement dels principals problemes que planteja actualment l'aplicació del dret de la UE als Estats membres.

Competències

- Analitzar, sintetitzar, organitzar i planificar projectes i treballs relacionats amb el seu àmbit d'estudi
- Buscar informació en la literatura científica fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar i contextualitzar un tema de recerca.
- Identificar els drets dels ciutadans previstos en l'ordenació de la UE i conèixer els procediments jurisdiccionals per reclamar la seva protecció (especialitat Integració Jurídica).
- Identificar i resoldre aquelles situacions en què es produeixen conflictes competencials entre l'ordenació de la UE i les ordenacions nacionals (especialitat Integració Jurídica).
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats

- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar, sintetitzar, organitzar i planificar projectes i treballs relacionats amb el seu àmbit d'estudi
2. Aplicar les tècniques de resolució de conflictes competencials en la seva dimensió horitzontal, entre les diferents institucions de la UE.
3. Aplicar les tècniques de resolució de conflictes competencials en la seva dimensió vertical entre les institucions de la UE i els seus estats membres.
4. Buscar informació en la literatura científica fent servir els canals apropiats i integrar aquesta informació per plantejar i contextualitzar un tema de recerca.
5. Classificar els diferents drets i principis reconeguts en l'ordenament jurídic i quin és el seu abast
6. Identificar aquells procediments de garantia que són rellevants per a la protecció dels drets en cada cas.
7. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
8. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
9. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit

Continguts

- Les fonts del dret de la Unió Europea i la seva integració en els ordenaments jurídics dels Estats membres a la llum de la jurisprudència recent del Tribunal de Justícia de la UE.
- La identitat constitucional dels Estats membres.
- L'aplicació administrativa del dret de la Unió Europea.
- Les competències de la Unió Europea i els principis que regeixen l'exercici de les competències atribuïdes (subsidiarietat, proporcionalitat).
- Les bases jurídiques de les polítiques de la Unió: en particular la governança de la Unió Econòmica i Monetària.
- Els principis de l'Espai de Llibertat, Seguretat i Justícia.
- La cooperació penal: Eurojust
- La protecció dels drets fonamentals i la ciutadania de la UE.
- El sistema contenciós de la UE.

Metodologia

Durant el curs s'aplicaran les següents metodologies docents:

- Classes expositives
- Classes de resolució de problemes/casos/exercicis
- Pràctiques d'aula
- Presentació oral de treballs

- Participació en activitats complementàries
- Estudi personal
- Lectura d'articles/jurisprudència/informes d'interès

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes presencials	75	3	7, 9
Tipus: Supervisades			
Preparació de les exposicions a classe i tutories	112	4,48	1, 7, 8, 9
Tipus: Autònomes			
Lectura de jurisprudència i doctrina	68	2,72	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
Preparació de treballs i comentaris	120	4,8	1, 4, 7, 8

Avaluació

S'aplicarà un sistema d'avaluació continuada. La nota final del mòdul serà la mitja de les diferents activitats avaluables, en funció del pes indicat en cada cas sobre la nota final.

La programació prevista d'aquestes activitats és la següent:

- assistència i participació a classe: s'avaluarà en totes les sessions presencials (de novembre a gener)
- comentaris de jurisprudència: s'entregaran per escrit durant les sessions sobre Les competències de la UE, Les fonts del dret de la UE i La protecció dels drets fonamentals i la ciutadania de la UE.
- Presentacions orals: es presentaran oralment alguns dels comentaris de jurisprudència a les sessions sobre Les fonts del dret de la UE i El sistema contenciós de la UE. També es presentarà oralment el treball final del mòdul
- Treball final del mòdul: es presentarà oralment i s'entregarà per escrit durant el mes de gener.

Les dates concretes d'entrega de les activitats s'anunciaran a classe i al campus virtual.

En cas de no superar l'activitat continuada l'alumne podrà recuperar el mòdul amb la realització d'un examen.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació a classe	10 %	0	0	8
Comentaris de jurisprudència	20%	0	0	1, 2, 3, 5, 6
Presentacions orals	20 %	0	0	8
Treball final del mòdul	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Bibliografía

A.- Textos

- *Tratado de la Unión Europea, Tratado de Funcionamiento y otros actos básicos de la Unión europea*, Tecnos, Madrid, 2017.

B.- Manuales bàsics

- ALONSO GARCÍA, Ricardo. *Sistema jurídico de la Unión Europea*. Civitas, Madrid, 4ª ed. 2014.

- GUTIÉRREZ ESPADA, Cesáreo.; CERVELL HORTAL, María José; PIERNAS LÓPEZ, Juan Jorge, *La Unión Europea y su derecho*, Trotta, 2015.

- MANGAS MARTÍN, Araceli; LIÑÁN NOGUERAS, Diego Javier. *Instituciones y Derecho de la Unión Europea*, Tecnos, Madrid, 8ª ed. 2016.

C.- Bibliografía específica

Cada professor la facilitarà al Campus Virtual